

Figyelmeztetés.

Központi Lapunk májusi számának néhány füzetében tévedésből fölcserélődtek az ívek, úgy hogy részben hiányos lett, másrészt pedig ismétlődések fordulnak elő benne. Kérjük kedves nővéreinket, hogy e hibásan fűzött számokat egyszerűen küldjék vissza központunkba, majd kieseréljük.

NAGY VESZEDELEM

...van készülöben! Fogytán vannak a Központi Lap Szünórái! Kiapadtak tán az üdítő források? Seholsem történik már jóízű dolog, amin érdemes volna nevetni? Tehát már annyira elsavanyított volna mindnyájunkat a világháború, hogy szinte érzéketlenek lettünk az élet apró fonákságai iránt?! Pedig ez már nagy baj volna! Kérjük azért kedves nővéreinket, küldjék be mielőbb legújabb szünórai készletüket, különben kénytelenek leszünk az uborkasavanyítás különböző módjaival tölteni ki ezt a vidám helyecskét!

KÖZPONTI LAP.

Havi közlemények
a magyarországi irgalmasnővérek
számára.

V. évfolyam. 1918. július 7. szám.

Budapest.

Az irgalmasnővérek kiadása. I., Ménesi-ut 27.

A skapuláré. III.

Meg van engedve továbbá, hogy a skapuláréhoz képet vagy érmet erősítsünk, de nem érvényes az olyan skapuláré, melynél a szallagoknak csak egyik végében lenne a posztó darab, a másik végén érem lógna.

A skapuláré két posztódarabját összekötő zsinór vagy szalag nem lényeges alkotó része a skapulárénak, mert hiszen a nagy szerzetesi skapulárékon, amelyeknek a kis skapuláré tulajdonképeni utánzata, nem is fordul elő. Ezért e szalag vagy zsinór akármilyen anyagból való lehet, pl. selyem-, pamut-, cérnaszövet, stb., és tetszés szerint lehet időnkint változtatni, megújítani. — Kivételt csak a piros vagy fájdalmas skapuláré képez, mert ennél a szalagnak szintén piros gyapjúszövetből kell lennie. Hát tehát valaki több skapulárét visel egyszerre, akkor valamennyit egy és pedig akármilyen zsinórra erősítheti; de ha egy piros skapuláré is van köztük, akkor azt piros gyapjú zsinóron kell viselnie, mely egyúttal a többi skapulárénak is szolgálhat.

Hogy a szalag vagy zsinór nem lényeges része a skapulárénak, abból azonban nem következik, hogy teljesen elhagyható és a két posztódarab elől és hátul valamelyik ruhához erősíthető. Így nem nyernők meg a búcsukat.

A búcsuk elnyerésének két főfeltétele.

A búcsuk elnyerésének általában két főfeltétele:

1. hogy a legelső fölvetél alkalmával a skapulárét erre meghatalmazott pap szentelje meg és adja föl a híveknek,
2. hogy a fent leírt módon állandóan viseljük.

Ha az első skapulárét így érvényes módon vettük föl, ennek elrongálódása, elvesztése, stb. után érvényesen hordhatunk olyant is, amely nincs megszentelve.

A skapulárét állandóan viselnünk kell; tehát éjjel, nappal, egészségben, betegségben és legfőképp a halálos órában. Helytelenül cselekszik, aki kényelmességből, tiszteléből, avagy más okból éjjelre vagy nappalra leveti; mert például, ha egy napig nem viseltük, arra a napra

KÖZPONTI LAP.

Havi közlemények
a magyarországi irgalmasnővérek számára.

VI. ÉVFOLYAM.

1918.

7. SZÁM.

TARTALOM: A szeretet leányainak kincseshányája. — Az anya és leánya. — Az aggályos lelkek. — Jellemünk nevelése. VII. A munkásnő. V. — Piros rózsák szent Vince kertjéből. — Igaz történetek. — Gyümölcs-befőzések.

A szeretet leányainak kincseshányája.

A régi görögöknek rajongásig tisztelt és szeretett költője Homérosz volt. Egyik költeményét, úgynevezett „Odüsszea”-ját annyira szerették, hogy a görög leányok apró kis könyvekbe szabad szemmel alig olvasható betűkkel írva mindig magukkal hordták, hogy akármikor olvashassanak belőle néhány verset. Sok oly görög leány volt, aki kívülről tudta az egész hosszú költeményt. — Nem lehet tagadni, hogy a mi társulatunk leányai is rajongásig tisztelik, szeretik szent Vincét. De mennyire fokozódnék gyermeki ragaszkodásuk sz. Alapítójuk iránt, ha jobban ismernék élettörténetét, mondásait, beszédeit és írásait! Ez az, amit a Központi Lap szívükre szeretne kötni e hó folyamán.

1910-ben hozták az újságok, hogy Jász-városban rejtélyes kincseshányára bukkant a rendőrség, amikor egy Gradnariu nevezetű földművesasszony lakásán házkutatást tartott. A láda tele volt sok milliót érő arannyal, ezüsttel, gyémánttal, gyönggyel és egyéb drágakövel. Az asszony, akit letartóztattak, azt vallotta, hogy a láda ezelőtt 26 esztendővel került az ő lakására.

Leánya, ki egy évvel azelőtt halt meg, az 1870. év végén Ghika Miklós hercegnél szolgált és amikor a herceg Párizsban hirtelen meghalt, a leány lepecsételt ládát hozott magával, s az azóta az ő lakásán van.

Az 1843. évi nov. én még drágább kincsesládára bukkant egy grófi leány, Brandis Leopoldin, ki — hogy e kincset átvehesse — 1850-ben Párizsba is utazott. Ez a kincsesláda nemcsak az irgalmasnővérek eredeti szentruhája volt, amelybe öltözve hazatért társnőihöz, hanem szent Vince igazi leányinak eredeti szabályai, szelleme, élete és kormányzási módja, amely szellemi kincsekről Alméras, sz. Vince közvetlen utódja írja: „Azon nagy kegyelem után, melyet akkor kaptunk, amikor az isteni Gondviselés szent Vincét adta atyánkul, legnagyobb kincsünk abban rejlik, hogy ismerhetjük szeretett Alapítónk életét, mondásait, beszédeit és leveleit. A tőle öröklött sok szép példa útján sz. Vince mintegy újonnan feltámadt és itt él, kedves leányai között.“

Brandis Leopoldina óta él sz. Vince ilyen módon Magyarország minden egyes társházában is, ha csak ki nem úzték őt valamelyikből magyar leányai, azzal, hogy szabályait, szellemét és példáit lábbal tapossák. Szent Vince életének minden egyes mozzanata sz. Pállal kiáltja hozzánk: „*Kérlek titeket, legyetek az én követőim, amint én Krisztusé vagyok.* (I. Kor. 4, 16.)

Ha szeretnél tehát szép regényeket olvasni, olvasd el szent Vince életét. Ott nem képzelt légvárakat, hanem megtörtént példákat találsz; ha kedves neked a költemények és versek tanulmányozása, tanulmányozd szent Alapítónk életét; sok kedves éneket találsz benne, melyek megpendítik szerető gyermeki szíved összes húrjait.

Így lesz sz. Vince élete kincsesbánya az ő annyira szeretett leányai számára. Kincsesbánya, mert szent

Vince élete *1. hosszú volt.* Az 1576. évi ápr. 24.-én született és csak 1660, szept. 27.-én halt meg. Ami e két időpont között fekszik, az nem egyéb, mint drága arany szemekből álló hosszú lánc, melynek gyémántjain, gyöngyein és drágakövein mindig gyönyörködnek szerető gyermekei.

2. Kincsesbánya szent Vince élete, mert tartalmaz és *gazdag* élet. Gazdag mindenekelőtt *tettekben.* Kétféle osztályba lehetne sorolni az embereket: fecsegők és cselekvők osztályába. Sokan vannak a világban, kik sokat beszélnek szegényekről, betegekről, felebaráti szeretetről, egyesületekről, szervezésekről, szerepelnek is a díszüléseknél, — de egy ujjukat sem akarják megmozdítani, hogy a nyomorultak testi-lelki bajján segítsenek. Szent Vince, ellenkezőleg, keveset beszélt, de annál többet tett. Az ő élete gazdag volt tettekben. Míg Szalézi sz. Ferenc Bougaud szerint szíve jósága szerint inkább csak szenvedett a szenvedőkkel, vigaszt nyújtott a szomorúaknak: addig szent Vince segített is rajtuk. Ha valaki hosszú ideig is él, mint ő, azért nem lehet minden hosszú életről azt mondani, hogy gazdag tettekben, habár esetleg joggal állíthatnók, hogy gazdag szavakban, beszédekben. Ámbár szent Vince szegény földműves szülők gyermeke volt s félreeső kis faluban született, mégis gyertyatartóra helyezi őt az isteni Gondviselés az ország központjába, a fővárosba. Mennyi tény van e két határidő között! Szent Vince először kis falusi iskolában tanul, azután gimnáziumban, két nagy város egyetemén, és végre pappá szentelik. Azután elviszik őt a törökök, mint rabszolgát Afrikába. Az isteni Gondviselés vezeti őt rendkívüli, csodás utakon Rómába, onnan Avignonba és Párizsba. Franciaország egyik legelőkelőbb családjában lesz ne-

velő. Két plébániát vezet. Két nagy egyházi kongregációt alapít.

Kevés életleírás képes annyi tettet felsorolni, mint szent Vince élettörténete, mert ő nem annyira nyelvvel, mint egész lényével karolta fel a szegényeket, amint ezt ma is utánozzák gyermekei. „Gyermekeim, kérlek titeket, legyetek az én követőim, amint én Krisztusé vagyok.“

Gazdag volt szent Vince élete *működésében* is. Ő is elmondhatta magáról, mint szent Pál apostol: „Mindenkinek mindene lettem, hogy mindenkit üdvözítsek.“ (I. Kor. 9, 22.) Nála mindenki talált oltalmat: a szegények, kitétt vagy elhagyott csecsemők, az árvák, a betegek, a gályarabok, az elszegényedett nemesek, a sebesült katonák, az elszegényedett plébánosok, a szegény munkások és a háború folytán mindentől megfosztott földművesek. Tanácsosa volt ő a püspököknek, lelki vezére a fölszentelendő növendékpapoknak, vezette a papok keddi konferenciáját s befogadta lelkimagányra még a világiakat is. S hogy mi volt szent Vince a földműves falusi népnek a szent missiókban, mutatja még ma is az általa létre hozott missiókongregáció. Megalapította a szeretet-egyesületeket. Szervezte De Marillac Lujzával a szeretet leányainak társulatát, kik szintén *„mindenkinek mindene lettek, hogy mindenkit üdvözítsenek.“* Minden szeretetművet elvállaltak, ami csak megegyeztethető a szűztiszta étellel. Szent Vince ezenkívül 30 évig volt lelkiatyja Chantal sz. Franciska leányainak is. A legesodálatraméltóbb az ő működésében azonban, hogy összes szeretetműveinek oly szilárd alapot tudott vetni, hogy még a mai modern időkben sem tudnak jobb alapot találni ilyen művek számára. Mennyit dolgozott szent Vince még tollal is mind-

két családja kormányzásában, mutatják nemcsak a szabályok, hanem két nagy kötetnyire terjedő levelei is, melyeket annyi épüléssel szoktunk olvasni!

3. De nemcsak gazdag, hanem *Istennek tetsző élet is volt* szent Vince élete. Ez az élet egy szentnek élete. Már földi életének tartalma alatt szentnek tartották őt nemcsak lelki fiai és leányai, hanem mindazon kartársai is, akik közéről látták és érintkeztek vele. Szalézi szent Frenc nyíltan bevallotta, hogy ő Vince úrnál szentebb papot sohasem ismert. Tehát *hosszú, gazdag és szent volt* szent Vince atyánk élete; megérdemli, hogy lelki gyermekei tanulmányozzák és jól ismerjék.

Alméras generális-anya írja, hogy szent Vince leányának három könyv elegendő: a Szentírás, a szentszabályok és szent Vince életrajza. Az első az összes keresztények általános életszabályait, a második az irg. nővérek sajátos szabályait, a harmadik pedig a két előbbinek szemléltető magyarázatát foglalja magában. „Nem azért állítom ezt, — mondja Alméras — mintha a többi lelkiéletre oktató könyvet nem becülném, hanem azért, mert ezek a szeretet leányaihoz sokkal közelebb állanak.“

Olvassassuk tehát közösen és magunkban is gyakran szent Vince életrajzát. Ne engedjük, hogy megszegyenítsenek a világiak abban, hogy jobban ismerik szent Vincét, mint mi. Az életrajz tanulmányozásának célja azonban követés legyen. A festő vonásról vonásra lemásolja saját festményére az eléje helyezett mintát, úgy vessük mi is szívünkbe a szent Vince hosszú, gazdag és szent életében talált szép példákat, és utánozzuk őket.

Stolz Albán írja, hogy mennyire szeretik a világban élő keresztények szent Vince életét nemcsak olvas-

ni, de követni is. A többi között elmondja, hogy egy osztrák hivatalnok szent Vince életrészletének húsz példányát kiosztotta a szegények között, osvasmány-nak. Ezen kiosztott példányok egyike egy gazdag ember kezébe is eljutott. Olvasása oly hatással volt rá, hogy kis árva fiút saját fia gyanánt fogadott házába, hogy jó embert nevelhessen belőle.

Az anya és leánya.

Magdolna nővérnek az angersi szent János kórházban.

1645. június 27.

Úgy látszik, Magdolna helyettes-nővér vádolta magát néhány hibájáról, különösen Mari-Márta n. iránt tanúsított szeretetlenségéről. Ezért az anyai megrovás.

S z e r e t e t t N ő v é r e m !

Nem tagadom, utolsó levele a benne említett hibák miatt — mélyen elszomorított. Azt hittem, nem hagyja magát ilyen kis gyarlóságoktól leveretni! Hogyan, kedves nővérem, mi azt gondolnók, hogy velünk senkinek sem szabad ellenkeznie? Kívánhatjuk-e, hogy az egész világ szerintünk igazodjék, és amit mi mondunk és teszünk, azt mindenki jónak lássa, és tehetünk, amit akarunk, anélkül, hogy bárkinek is számot adnánk? Vajjon nem vétkezünk-e ily módon azon kötelességünk ellen, hogy követjük az Üdvözítő életét és cselekvésmódját, aki mindig alárendelt állapotban volt, és aki azt mondta, hogy nem azért van a világon, hogy a maga akarátát teljesítse és kiszolgálják, hanem, hogy ő szolgáljon.

És szegény nővéreink vajjon mit csináltak ezen idő alatt? Nem volt kárunkra az ön példája?

Imádkozom értük, hogy a jó Isten erősítse meg őket.

Különben is, azt hiszem, hogy a baj talán nem is volt olyan nagy, mint ön előttem feltüntette. Vigasztalódjék tehát szeretett nővérem, és ne keseredjék többé el hibája láttára, hanem csodálja Isten jóságát, aki azért engedte meg ezt a botlást, hogy azok előtt is meg-alázza magát, akiknek rossz példájával megütközésre adott okot. — Istentől majd egészen új erőt és bátorságot kap az ő szolgálatához és a tökéletességben való előmenetelhez.

Legyen nagylelkű Mari-Márta nővér iránt, kinek Isten oly jó szívet adott a szeretet gyakorlására. Ne gondolja róla, hogy talán nem tett volna meg tehetségéhez képest minden szolgálatot kedves nővéreinek, kiket egész szívemből alázatosan üdvözlök, és kérem, újuljanak meg a buzgóság, alázatosság, szívélyes szelidség szellemében és az egyszerű, igazi engedelmes-ségben. Ó, kedves nővérem! nem elég csupán a szeretet leányainak nevét viselni; nem elég egy kórházban a szegényeket szolgálni, — ámbár ez magában véve is olyan kincs, amelyet sohasem becsülhetnek meg eléggé, — hanem szükséges, hogy birtokukban legyenek azok az igazi, alapos erények, amelyekről tudják, hogy szép műveik jó ellátásához okvetlenül kellenek. Ha ez nincs meg, nővéreim, munkájuk úgyszólván hiábavaló.

Ezt nem azért mondom, hogy a lelki életükön kissé kényelmesen dolgozzatót, — ha ugyan van közöttünk ilyen, — elesügessem, hanem azért, hogy közöljem önökkel azt a szemrehányást, amelyet Isten gyakran hallat bensőmben lanyhaságom miatt.

Tegyük tehát most együttesen azt az elhatározást, hogy kibontakozunk saját akarattunkból és ítéletünk-ből, amely gyakran minden tökéletlenségünk forrása;

és határozzuk el komolyan, hogy minden erőnkől az ellenkező erényeket gyakoroljuk. Kedves nővéreim, tudják, hogy öregségem miatt már megrögzött rossz szokásaim vannak, amiért is nagy szükségem van rá, hogy imájokkal támogassanak; a megfeszített Jézus szerelméért kérem ezt önöktől, s vagyok . . . stb.

U. i. Jó Masson Anna nővérünk meghalt. Péntek délben lesz két hete. Még utoljára is nagyon erényes volt. Visny úr haldoklik. Imádkozzanak mindkét lélekért. Adják át alázatos üdvözetemet de Vaux abbé és Ratier úrnak. Kicsit gyöngé vagyok ahhoz, hogy nekik is írjak.

Az aggályos lelkek.

A tépelődők hasonlóak a szegény kis baránykákhoz, amelyek tövises bokrok közé keveredtek, és sehogy sem tudnak onnét kiszabadulni. Ott sírdogálnak szegények és mozdulni sem mernek, mert mindenegyes mozdulat újabb és újabb tövisszúrást okoz és fájdalmasnál fájdalmasabb sebeket ejt. Sem előre, sem hátra, sem jobbra, sem balra lépni nem tudnak, mert minden lépésük egy újabb keserű csalódás. Mindenütt csak töviseket, bűnöket látnak.

Pedig ezek a kis lelkek végtére is, legtöbbször a legjobb és szeretetre legméltóbb lelkek. Az ő hibájuk tulajdonképpen csak onnét ered, hogy jobban félnek a jó Istentől, mint kellene.

Ez a félelem igen gyakran a szív idegességére is vezethető vissza. Azért igen jól teszik az ilyenek, ha elsősorban az orvoshoz folyamodnak. Meg fogják látni, hogy az vérszegénységből vagy egyéb testi bajokból

származó ideggyengeséget fog megállapítani, és akkor egy kis kúra, egy kis idegtápláló orvosság egy csapásra megszünteti mind a két bajt: mind a testit, mind a lelkit, amely tulajdonképpen az elsőnek csak járuléka.

Ezek a tépelődő jó kis lelkek az Isten iránti szeretet vértanúi. Pedig de kár úgy tépelődnünk! Ennek nagyon egyszerű az orvossága. Szent Ágoston már régen megmondta: „Félsz az Istentől, vedd magadat teljesen és visszavonhatatlanul az ő karjaiba.“

Ha azt a szegény asszonyt, aki tizenöt évig vér-folyásban szenvedett és minden vagyonát elköltötte már gyógyíttatására, — azért, mert erőszakoskodott és a tömegben keresztül átfurakodott az édes Jézushoz, hogy őt, az ő ruhája szegélyét, közvetlenül érinthesse, — egy pillanat alatt meggyógyította az Úr Jézus; akkor engem is meggyógyít, csak erőszakosnak kellennem és tépelődéseimben mindig vele kell tárgyalnom, amint ő ezt el is várja szent áldozásaimban. Legyen az Úr Jézus az én orvosságom.

Az a szegény jerikói koldus az úton kéregetett. Meghallja, hogy arra jár az Úr Jézus, aki meg tudja őt gyógyítani; nem hallgat az általmenőkre, kik csitítják, hogy ne kiabáljon Jézus után, ez nem illik. Talán sokan gazdag alamizsnát is adtak neki, hogy csak hallgasson. De ő nem hallgat. Annál nagyobb hittel és alázatossággal kiáltja: „Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam!“ Jézus tudja ugyan, hogy ő vak, de csak akkor vezetteti magához, mikor hitét és alázatosságát megmutatta az emberek előtt is.

Így van a tépelődő lélek is. Lelki sötétség ül a szegénynek szívében. Kiül az útra, ott kér alamizsnát az emberektől. Panaszodik mindenkinek, csak épen az Úr Jézusnak nem. Az emberek jószívűek, adnak neki

alamizsnát, de meggyógyítani nem tudják. Miért nem megy az Úr Jézushoz? Menjen oda! Hogyan? Úgy, hogy odavezetted magát! Kivel? A gyóntatótyával.

Ugy-e a fiatal Tóbiást is, mikor lábát mosta, egy óriási had fenyegette az elnyeléssel. Tóbiás megfjed. Magától soha sem mert volna kivenni a halat a vízből, sőt úgy baja is történhetett volna, de az angyal szavára megfogja s a legjobb orvosságot szerzi meg benne és vele a vezető angyal parancsának engedelmeskedve.

Ilyen az aggályos lélek is. Mindenütt veszedelmet lát. Azok a szörnyképek ijesztetik, mint Tóbiást. De ha lelki vezetőjére hallgat s az ő vezetése mellett megküzd avval az aggályosságban oly szörnyűnek látott lelki bajjal, akkor azok az ő lelki életében orvosszerű szolgálnak az ördög kísértéseinek elűzésében.

De nemcsak őreá nézve hasznos ez, hanem sok jót tehet ebből kifolyólag másokkal is; amint a hal mája — mert engedelmességből használta a gonoszlélek elűzésére — megmentette Tóbiást a haláltól, amit az ördög készített számára, és a hal epéje visszaadta édes atyjának is szeme világát.

Kedves, jó, aggályos lelkek, ne féljünk tehát, ne aggályoskodjunk; a jó Isten adott nekünk is nem csak őrzőangyalt, hanem még külön isteni hatalommal felruházott lelki vezetőket is. Ha ezeknek engedelmeskedünk, biztosan megmenekülünk a lelki aggályosságtól.

Azért mondta Szalézi szent Ferenc is: „Azt kívánom, kedves leányom, legyen a te szíved nagylelkűséggel és legbőségesebb bizalommal teljes, akkor a mi Urunk Jézus Krisztus útjain fogsz előre haladni.”

Legyünk nagylelkűek az alázatos engedelmeságban lelki vezetőink iránt. A legnagyobb, legbensősége-

sebb bizalommal viseltessünk irántuk, amikor lelkünket az üdvösség útján, Krisztus útjain vezetik.

Még abban az esetben is, ha az a lelki vezető tévedne, *mi nem tévedünk*, mert engedelmeskedtünk és biztosan üdvözülünk. Ilyen esetben, — ha kell — még csodát is művel a jó Isten, de senkit elveszni nem enged.

Jellemünk nevelése. VII.

Benedek: Szent Ágoston mondja, hogy az áteredő bűn folytán az egész emberi nem megfosztott a természetfölötti adományoktól és természetében megsebesített, megmérgeztetett. Ezt érezzük nemcsak testi gyarlóságainkban, lelki tehetségeink gyöngeségében, hanem kedélyvilágunkban, sőt vérméksékletünkben is.

Skolasztika: Nem lehet-e *javítani* az ilyen vérméksékleten?

Benedek: Hogyne lehetne! Ha Szalézi sz. Ferenc negyven évig nem fáradozott volna, hogy megjavítsa epés véralkatát, sohase lett volna a szelídség példaképe. Ha sz. Vince saját bevallása szerint 40 évig nem elmékedett volna gyakran az alázatosságról, sohase lett volna belőle az alázatos szent Vince. Halálos ágyunkon nem az fog vigasztalni, hogy úgy maradtunk, ahogyan beléptünk, hanem az, hogy oly tökéletességre iparkodtunk szert tenni, amelyet Isten kegyelmétől segítve, elérni tudtunk.

Hozzájárul még a társaság, a szent hivatás iránti tekintet. Sz. Bernát mondja: „Sancta rusticitas sibi soli prodest.” A szent egyszerűség (a jámbor lélek ki nem képzése) csak az illető személynek lehet javára. Temperamentumod megjavítása nélkül önmagadban szent

lehetsz, de nem lehetsz eléggé fökéletes nélküle szent hivatásodban. Te magad nem fogsz talán kárt vallani meg nem javított, ki nem képzelt temperamentumod következtében, de kárt vall a társulat és türelemre fogsz alkalmat adni nővértársaidnak.

Skolasztika: Jó volna, ha a nővérek mind ugyanegy véralkatúak lennének!

Benedek: Az volna egy társház legnagyobb szerencsétlensége!

Skolasztika: Miért?

Benedek: Mert, ha egy társház összes tagjai flegmatikusok lennének, akkor megdermedne a ház; ha valamennyi szanguinikus lenne, akkor egy év alatt széjelmanne az épület; ha mind kolerikus lenne, akkor megennék egymást a nővérek, mint az egyenlő nagyságú csukahalak a halastóban; ha pedig az összes tagok melankólikusok lennének, akkor a sok sóhaj légből röpiténé a házat, a sok könny pedig meglágyítaná az épület alapjának köveit. Egyszóval, mindenesetre unalmas, egyhangú lenne a társházak élete, ha a tagok mind egy véralkatúak lennének. Minden temperamentumnak megvan a maga fény- és árnyoldala.

Skolasztika: Mondd el kérlek, melyek az egyes vérmérsékletek fény- és árnyoldalai?

Benedek: Mivelhogy téged, mint egyszer elárultad, „szalmaláng”-nak neveztek el, kezdjük azzal a véralkattal, amely hozzád hasonló fiatal nővértársaidnál legfőbbször észlelhető a *szangvinikus* temperamentummal. *Szangvinikus* latin elnevezés; sanguis annyit jelent, mint vér, szangvinikus: vérmes.

Skolasztika: Minden élő ember ereiben vér folyik, tehát minden ember vérmes temperamentum.

Benedek: Igaz ugyan, hogy minden ember vérből

és húsból áll, de azért nem mondhatni, hogy minden ember temperamentuma vérmes. Vérünkkel is úgy áll a dolog, mint a vízzel. Amint a víz hideg, langyos és forró lehet, úgy a vér is. Ezt azonban ne úgy értsd, nővérem, hogy mindazon egyéneknél, kik már természetes alkotásuk következtében hevesek és kikenél gyors a vérkeringés, szükségképen érzelmeik is gyorsan változók. Igaz, hogy az ilyen természetes véralkat nagy befolyást gyakorol ugyan a szellemi és kedélyi életre, de hogy a túlmeleg vérű egyének vérmes temperamentumok is, azt nem merném állítani.

Skolasztika: Mivelhogy ez a szangvinikus véralkat legjobban érdekel, mondd el, kérlek, annak legalább belső és külső ismertetőjeleit, hogy megfigyelhessem magamon, mielőtt áttérnél a véralkat előnyeire, hátrányaira és nevelőeszközeire.

Benedek: A vérmes véralkat belső tulajdonságai közé tartozik először is *nagyfokú érdeklődés* és fogékonyság minden jó és rossz iránt. Ha ilyen vérmes fiatal teremtések például a szentek életét olvassák és úgy találják, hogy az egyik vagy a másik szent rendkívüli módon, tehát a Szentlélek különös sugallata folytán már élete hatodik évében letette a szüzesség fogalmát vagy ostorozta magát vagy a földön aludt, ők is azonnal készek ilyesmit tenni. Talán már háromszor hat évesek, de ilyesmire még nem gondoltak életükben; most azonban egyszerre nekibuzdulnak, minden megfontolás nélkül szüzességi fogalmat akarnak tenni, ostorozni akarják magukat. Ha az ilyen vérmes temperamentumot szerencsétlenség éri vagy társnőjét ilyen szerencsétlenségtől lesújtva látja: ez annyira meghatja szívét, elfogja képzeletét, hogy azonnal segíteni is szeretne; többet akarna tenni, mint amennyi erejétől és

tehetségétől telik. Ha a szangvinikus nővér oly nővérekről olvas, akik külső missiókba mentek, hogy ott az iskolákban vagy a kórházakban működjenek: azonnal kész az elhatározás benne: Én is oda megyek! És már ott is képzeletben Kínában Abesszíniában, Perzsiában a gyermekek vagy betegek között.

Skolasztika: Jaj, fivérem, ez egészen én vagyok! De fogékony-e ez a véralkat a *rosszra* is?

Benedek: Még jobban, mint a jóra! Hányszor láthattad már a világban, hogy tisztességes, jóra való leányoknak egyszerre kedvük kerekedik a tánciskola látogatására, és már gyönyörű színekben odaképzelik magukat a tánckör közepére; s ha szüleik nem engedik, engedeljük nélkül is megteszik. Mihelyt hallja az ilyen vérmes véralkatú lélek, hogy valamely muzeumban vagy moziban valami újdonság látható, még ha nem is egészen tisztességes dolog: bár reggel még áldozik szépen és ájtatosan, délután már minden meggondolás nélkül a kacagó, kétesértékű közönség között látható. Az imakönyvet még nem is tette le kezéből, máris regény után kap.

Nagy hajlama van a vérmes véralkatnak a *szórakozás, gyönyör, multság, élvezet* és minden után, ami kellemesen hat az érzékekre. E véralkat akkor lázas, ha tápanyagot talál; ha azonban fűtőanyaga nincs, akkor a hő, a lázas kapkodás is elmarad. E véralkat tápanyag és fűtőanyaga pedig az érzéki élvezetek, ínyenckedés és a többi érzékies ösztönök kielégítése.

A vérmes véralkatú fél a szenvedéstől és remeg a fájdalom hallatára. Szeretne ugyan jámbor lenni és áldozatra kész, de csak akkor és addig, ameddig semmiféle munkába és megerőltetésbe nem kerül. S miért? Azért mert nem szereti az akadályok legyőzését.

Feltűnőbb belső ismertető jele a szanguinikus temperamentumnak az is, hogy *nincs kitartása*. Igazi szalmaláng, mely oly magasan fellobog; hogy első pillanatra azt hinnők, hogy nagy fűzzel van dolgunk; de alig, hogy fölemésztette a láng a szalmát, már ki is alszik. A szanguinikus hamar lelkesedik ugyan, de hamar felejt is; komoly és kitartó munkát nem szeret, kötelessége teljesítésében felületes, szereti a dolognak könnyebb végét fogni.

Skolasztika: Van-e a vérmes véralkatnak annyi külső ismertető jele is, mint amennyi belső?

Benedek: Még több, mert ezek szembeszökőbbek! Először *is bizonyos élnék, gyors, vidám viselkedés* mindenben; szeret nevetni, tréfálni és a dolog komikus oldalai iránt szokott legjobban érdeklődni. Ahol mások semmi nevetni valót sem sejtjenek, ott a vérmes véralkatú mulat és sokszor még a legkomolyabb ima alatt sem tarthatja vissza nevetését.

Második külső ismertető jel *bizonyos külső felületesség* is. Ha ül, fejcséke majd ide, majd oda fordul, mint a szélkakas a tetőn, ha pedig áll, a kis cinéjére emlékeztet, mely minden másodpercben más ágon ugárdózik, vagy a pillangóra, mely egyik virágról a másikra repdes. Szóval a szangvinikus véralkatnak egész kín hosszabb ideig egy helyen nyugodtan ülni, valamire feszült figyelemmel nézni vagy valamit meghallgatni. Egy félórát elmélkedni, az neki fél örökkévalóság. Még nincs vége? Nem üt még az óra? Már a munkánál szeretne lenni, sőt már ott is van, de csak képzelete szárnyán; el is futna azonnal a munka helyére, ha emberi szempontok vissza nem tartanák.

A vérmes véralkatúak továbbá *nagyon közlékeny teremtések*. Ha titkot tudnak, szinte fúrja oldalukat,

ha nem közölhetik másokkal. Legtöbbnyire fecsegési viselkedésben szenvednek és nem is szokták meggondolni, mit beszélnek.

Kényesek is étel és ital dolgában. Nem elégsznek meg oly könnyen mindennel, mint mások. S ha nem is kapnak mást, legalább kívánságuk van jobb után. Felebarátaik iránt *bizonyos kinevető, tréfásan csúfoló, gúnyoló hajlamot árulnak el;* — nem ugyan rossz indulatból, mert fogalmuk sincs arról, hogy az ilyen gúnyoló megjegyzés vagy csúfoló szó mennyire fájhat nővérünknek. Nem gondolják meg, hogy egy ilyen szó törnyánant tépi és marcangolja mások szívét, hanem csupán csak jókedvből. Nagyon is *gyorsak a barátságok megkötésében*, de felbontásában is. Egy barátságos mosoly vagy szó már megnyeri szívük felét és készek volnának tűzbe menni az illetőért. De csupán egy komoly arc, egy kemény szó, egy kis rendreutasítás kell hozzá, hogy a barátságot megszakítsák. Nemesak barátkozásra, hanem *érzékeny rokonszenvezésre való hajlam* is egyik ismertető jelük akár társnőik, akár elüljáróik iránt, ha azok még fiatalok. Amellett azzal a gondolatmal nyugtatják meg magukat, hogy ők semmi rosszat sem akarnak.

(Folytatjuk.)

A munkásnő. V.

A tanítónővérnek második feladata a munkakérdés szempontjából a jövődöbéli munkásnők életének erős, öntudatos megalapozása. Ha ezt a feladatot kissé mélyebben megtekintjük, felismerjük benne szent Vince egész gondolatát, Istentől kapott hivatásunk egész rendeltetését. Nem egyéb ez, mint a szegények oktatása

körütekintő szemmel, a halhatatlan lelkek javát kereső egész szívvel-lelélekkel.

Szent Vince mélyen láthatott a társadalom sebei-be, hogy kettős rendet alapított a szegények fölkarolására abban a korban, amikor a szerzetesrendek csaknem kizárólag az előkelőséggel foglalkoztak. Bizonyára nemesak a könyörületos szív, hanem bölcs belátás és igazságérzet is indíthatta erre. Sokszor fájt lelkének, hogy a szegény nép úgy el van hanyagolva, és hosszú, gazdag életét egészen a szegények ügyeiben emésztette föl.

A szegények oktatásában a legszebb működési környílik meg előttünk. Itt minden ügyesen elülletett jó szó egész nemzedékekre hat ki, aminthogy a tudatlanság is messzire visszavezethető az egyes családfák legrégibb ágaira. Az a szegény kis gyermek, aki ott ül előttünk a padban, többnyire odahaza sem hall okos szót, mert szülei is a szegények módjára nevelődtek: tudatlanságban. Tapasztalhatjuk ezt lépten-nyomon. A szegényebb néposztályban a legtöbb felnőttnek is alig van fogalma például a legegyszerűbb egészségi szabályokról. Hát még hol maradnak a legszükségesebb erkölcsi és vallásos ismeretek?!

Oka ennek főképp a gyöngé iskolázásban rejlik. Ha pedig még azt is meggondoljuk, hogy a nyomor csak hősiességgel leküzdhető erkölcsi kísértéseket szül, elképzellhetjük, mennyivel kevésbé tud és akar ellenállni a kísértéseknek egy tudatlanságban felnőtt egyén, akinek a lelkiismerete a veszély pillanatában semmit sem mond, mert nem tud mit mondani.

Ezzel mindjárt rámutattunk arra is, hogy mi e téren a mi feladatunk az iskolában. Nem az, hogy a gyermekek jól ismerjék Amerika függélyes és vízszin-

tes tagozottságát. Nem is, hogy sebesen föl tudják sorolni egymásután a francia és német uralkodókat; karikaacsapásként pattogják le az egyszeregy. Ez is szükséges, igaz, és szintén előbbre viszi a célt. De mindennél hasonlíthatatlanul szükségesebb, hogy tanítványaink lelkében egy gyöngéd, mélyen vallásos és erős lelkiismeretet neveljünk. Ha növendékeinket nem rövidlátó szemmel nézzük, úgy, amint máról holnapra ott ülnek előttünk megszokott helyükön; ha fáradozásunk szélső határát nem a vizsgában látjuk, hanem mindíg a jövőt, a küzdelmes való-életet nézzük minden egyes gyermekünk háta mögött; ha legalább is egyszer mindennap meggondoljuk, hogy ezek legnagyobb része néhány év múlva durva, hitetlen környezetbe kerül és mártírhitre lesz majd szüksége, hogy egyedül is megálljon a százak és ezrek közt, akik mind magukkal akarják rántani, akkor nem maradhatunk békésen állva az *abc*-nél, egyszeregnél, csinos vizsgai irkánál és kézimunka kiállításánál, hanem akkor egy állandó nagy gond nehezedik a szívünkre, mely folyton sarkal, hogy elmondjunk gyermekeinknek mindent, amit csak tudunk, sőt keresünk, kutatunk, hogy minél többet tudjunk és mondhassunk, aminek az életben hasznát veszik.

Ismételjük tehát: *iskolai tevékenységünk főcélja az, hogy tanítványainkban gyöngéd, mélyen vallásos, erős lelkiismeretet kialakítsunk.*

E cél elérésére háromféle eszköz segít: 1. Gyakorlatiasan vallásos nevelés, 2. ennek alapján erkölcsi ismeretek, 3. társadalmi ismeretek közlése.

1. A vallásos nevelésre vonatkozólag jegyezzük meg, hogy legsikeresebb itt a „*keveset, de jól!*“ elv. A gyermek irtózik a sok imától, viszont a rövid és válto-

zatos imát nagyon szereti. Tanítsunk tehát sokféle szép imát, hogy felnőtt korában is legyen egy kis készlet szívében, amelyből szívesen merít; de ezek közül ritka esetben mondassunk el egyszerre sokat. — Azután minden tantárgy keretében *kelet* alkalmat találunk vallásos elem befűzéséhez, ezt pedig megnyerő módon tegyünk, ne a katekizmus nehéz elméleti hangján. Nagyobb súlyt fektessünk a gyakorlati, mint elméleti hitoktatásra. A jószándék fölkeltése, munka felajánlása különféle szándékokra, apró önmegtagadások, egyszerű röpimák, a napi imák, a szentmise jó hallgatási módja, a szentségekhez való gyakori járulás, óvakodás a hitetlen gúnyolódóktól, a hit szelleme, a szenvedés titka, a túlvilág, ... mind olyan tételek, amelyek közelebről érintik az emberi szívet és könnyen befogadja.

2. Erkölcsi tételek, melyekről alaposan kioktassuk növendékeinket: a jövő életpálya kérdése, a barátság, olvasmányok, hiúság, kacérkodás, hízélgők, stb.

3. Társadalmi kérdések: a szegény és gazdag, az elüljáró tekintélye, a sajtó, a kölesönösség, egymásra utaltság a társadalomban, a tudatlanság veszedelme, takarékoság, egyesületek.

Mindezen tárgyak fölött először magunk elmélkedjünk, olvassassunk, azután pedig keressünk módot, hogyan véshetjük őket legmaradandóbban tanítványaink lelkébe. Természetesen, figyelembe kell vennünk a gyermekek értelmi fokát. Nagybaknál könnyebben lehet beszélni, de viszont a kicsinyeknél sem kezdhetjük elég korán a jó mag elvetését. A három alsó osztályban szorítkozzunk inkább a vallásos és könnyebb erkölcsstani oktatásra. A IV., V., VI. osztályban, ismétlődő iskolában, leányegyesületekben, Mária-társulatban a gyermekek értelmiségéhez képest már a nehezebb

erkölcstani és társadalmi kérdéseket is fejtegethetjük. Épen úgy, mint a számtant és más tantárgyat már az első osztályban megkezdjük szűk keretben és azután minden felsőbb osztályban fokozatosan bővítjük.

A kisebbeknél használjuk fel a régi jó módszert, a beemlézést. Ne riadjunk vissza attól, hogy egy-egy igazságot, erkölcsi szabályt beemléztessünk. Nem régen mesélte egy híres tanár, hogy egyszer a zsidó iskola előtt elmenve, különös ritmikus zsongás ütötte meg a fülét. Az ablakok épen elég alacsonyak voltak, benézett. Hát látja, hogy a fiatal zsidó nemzedék különféle tornagyakorlatok közt a következő verseeskét hangoztatja fáradhatatlanul: „*Ich bin ein Jud, und bleib ein Jud, und will immer ein Jude bleiben.*“ Ezt azok a zsidó gyermekek bizonyára egész életükben megjegyzik maguknak, és amikor szükségük van rá, eszükbe is jut. — Ilyen élelmes a zsidó. Mi keresztények a tornagyakorlatok kíséréséhez már csak szívesebben keresünk egy csinos kis dalt, például azt, hogy: Beszegődtem Tarnóczára bojtárnak, — Jó legelője van ott a birkának. . . Pedig milyen beláthatatlan előnye volna, ha 2-3 soros ritmikus verseeskébe foglalt hitvallásokat, erkölcsi elveket, vagy ilyen tartalmú dalocskákat mondogathatnának gyermekeink, hogy azok öntudatlanul is, gépiesen emlékezetükbe vésődjenek.

A nagyobbaknál kitűnő módszer a már múltkor említett konferencia alak, a folytonos kérdésekkel, boncolgatással és a végén összefoglalással. És pedig azonkívül, hogy minden tantárgy keretében mondunk néhány jó szót, *legalább is hetenkint* tartsunk ilyen kis félórás tanításokat sok-sok példával, történettel fűszerezve.

De ezzel még nincs kimerítve hatáskörünk. Tart-

suk fenn az érintkezést kimaradt tanítványainkkal. Biztassuk őket, hogy nehéz helyzetükben mindig jöhetnek tanácsot kérni. És ha jönnek, csakugyan szerezzel és anyai jóakarattal fogadjuk. Ajánljunk nekik jó lelkivezetőt, jó egyesületeket. A Mária-társulat és leányegyesületek körében, szegénylátogatások alkalmával szintén bő alkalom kínálkozik hasznos oktatásra. Egyszóval, a lelkek iránti buzgóság, a *Charitas Christi* hasson át minket, akkor majd eltaláljuk mindenhez a legjobb módot.

Elmúltak a régi békés idők. Sok ellensége van az Anyaszentegyháznak. Mi, Istennek szentelt lelkek, vagyunk az Egyház védői, katonái. Nekünk kell harcolnunk a lelkek ellensége ellen, imával és tettel. Nekünk kell másokat is „*tauglich*“-há, katonaképpé tennünk, hogy, majd ha döntő esatára kerül a sor, a reánk bízottak közül ki-ki megállja helyét. Adja Isten, hogy az utolsó ítéleten ne tehessen nekünk senki szemrehányást, hogy azért veszett el, mert nem fordítottunk elég fáradságot a kioktatására.

Piros rózsák szent Vince kertjéből.

Az angersi nővérek vértanúsága.

7. Három irgalmasnővér letartóztatása.

A városi hatóság nagyra volt vele, hogy a Szent János kórház 39 nővére közül három végre is letette a szabadság-esküt. Rendkívüli közgyűlést hívott egybe, s a polgármester ünnepélyesen referált az örvendetes eredményről. Referádája végén azonban a város első hivatalnokához éppen nem méltó ráfogással élve, a következő ajánlatot tette:

„Különböző oldalról értesültem, hogy több más nővér is letenné az esküt, ha Antónia főnöknő, Marianna és Ottília nővérek átkos szándéku rábeszéléseikkel meg nem akadályoznák. Azért itt az ideje, hogy e három veszedelmes személytől megszabadítsuk e kórházat.“

A közgyűlés zajos helyesléssel fogadta ez aljas indítványt és a három nővér elfogatását nyomban el is rendelte. Kevéssel utóbb Isten e három hűséges szolgáját közönséges gonosztevők módjára le is tartóztatták és a Kálvária börtönébe kísérték.

Sok ilyféle börtöne volt akkoriban Angers városnak. A kiüresített székesegyház, a templomok, zárdák, szemináriumok mindmegannyi alkalmas helyiséget nyújtottak azon tömérdek hitvalló és vértanú befogadására és Ottília nővéreket pedig a jópásztornők zárdájába vitették át. Itt az esküt letett volt apácákra bízták, azon reményben, hogy ezek befolyásukkal és példájokkal az eskü letételére bírják őket. E szerencsétlen apácák ugyanis a szabadság-eskü óta a forradalmárok szolgálatában az elfogott hitvallók őrzői voltak.

De tulajdonképen mit akart elérni a város e három nővér elfogatásával? Azt, hogy a többi nővért megfélémlítsék és e szilárd jellemek befolyásától fölszabadítva könnyebben megnyerhessék őket a hitszegő eskünek. Amikor pedig a főnöknőt elválasztották a másik kettőtől, már el volt határozva, hogy emezeket fölládozzák, őt azonban megtartják, nehogy halálának híre még a három hitehagyott nővért is visszatérésre és letett esküjük visszavonására bírja.

lenül kellett végigszemlélniök. Volt anyja az elfogottak közt, kinek öt gyermeke halt meg egymásután, anélkül, hogy bármiképpen enyhíthette volna kínjaikat.

A három nővér csak két napot töltött e borzasztó helyen, irgalmas szeretetében vigasztalva és lehetőség szerint gyámolítva fogolytársaikat. Már jan. 21.-én szétválasztották őket. A szolgáló-nővért a bűnbánók, Marianna és Ottília nővéreket pedig a jópásztornők zárdájába vitették át. Itt az esküt letett volt apácákra bízták, azon reményben, hogy ezek befolyásukkal és példájokkal az eskü letételére bírják őket. E szerencsétlen apácák ugyanis a szabadság-eskü óta a forradalmárok szolgálatában az elfogott hitvallók őrzői voltak.

De tulajdonképen mit akart elérni a város e három nővér elfogatásával? Azt, hogy a többi nővért megfélémlítsék és e szilárd jellemek befolyásától fölszabadítva könnyebben megnyerhessék őket a hitszegő eskünek. Amikor pedig a főnöknőt elválasztották a másik kettőtől, már el volt határozva, hogy emezeket fölládozzák, őt azonban megtartják, nehogy halálának híre még a három hitehagyott nővért is visszatérésre és letett esküjük visszavonására bírja.

Egy hét telt el eközben, de a három hitvalló rendületlenül kitartott. Közelgett a kihallgatás ideje, ha ugyan érdemesnek tartották a vádlottak kikérdezését; hiszen a legtöbbször anélkül végeztek velük, vagy legföljebb nevüket kérdezték meg, és nyomban kimondták fölöttük a halálos ítéletet.

Marianna és Ottília nővérek január 28.-án állították a rémuralom egyik bizottsága elé. Jelen volt a tárgyaláson az esküt tett jópásztornők néhány tagja is, kik a rémuralom vezére: Robespierre bukása után írásban adták be jelentéseiket a nemzetgyűlésnek e ki-

hallgatásokról. E jelentésekből tudjuk a szomorú kihallgatás részleteit.

Elsőnek Marianna nővér lépett be. „Honnét való vagy?” — kérdi tőle az elnök. „Miért kerültél ide?” — „Nem tudok más okot, — feleli, — mint, hogy nem tettem le az esküt.” — „S miért nem akartad letenni?” — „Lelkiismeretem nem engedi. Egészen fiatalon váltam meg szülőimtől, hogy a szegényeknek szolgálhassak; meghoztam az áldozatot s letettem szentruhámat; még azt az áldozatot is meghoztam, hogy a nemzeti kokárdát viseljem...” (Viselését törvény követte.) Nem mondhatta tovább, de bizonyára azt akarta jelezni, hogy minden áldozatra kész, ami lelkiismeretével nem ellenkezik, de az esküt nem teheti le. Vacheron elnök a nővér utolsó szavainál oly dühbe gurult, hogy a szegényke megzavarodva hallgatott el. S mikor végre lecsendesült a rázúduló szitkok árja, elszánt nyugalommal csak annyit mondott: „Tegyenek velem, amit akarnak!” Újabb kitörése a féktelen dühnek, s az elnök odaszólt a jegyzőnek: „Írjad! Azt tesszük vele, amit akarunk!” — Egy csendőrrel letépette róla a nemzeti kokárdát s így kiáltott: „Nem tudod-e, hogy halálbüntetés vár azokra, kik ellenszegülnek a törvényeknek?” — „Tegyenek velem, amit akarnak!” — volt ismét a nyugodt válasz.

Most Ottília nővért vezették elő. Felolvasták előtte Marianna nővér kihallgatásának jegyzőkönyvét, s az elnök csak annyit kérdezett tőle: „Nincsen más válaszd, mint nővérednek?” — „Nincs, — feleli — legfőljebb az, hogy az eskü letételét nem engedi meg lelkiismeretem.”

Ez utóbbi mondást nem szűnnek meg ismételni kedves vértanú-jelöltjeink. Máskülönb mindenre

késznek nyilatkoztak, bármennyi áldozatukba került is, de inkább meghalnak, semhogy olyasmit tegyenek, ami az Egyház és így lelkiismeretük állaspontjával meg nem egyeztethető.

Ottília nővér ez utóbbi szavaira egyszerűen odajegyezték neveik mellé a halálos ítéletet, és pedig golyó általi halállal kell meghalniok.

A rémuraom alatt nem adtak hosszú időt a készületre. Mindössze három nap választotta el őket kivégzésük órájától. Istenben elmerülve ott töltötték el, a jópáztornók börtönében.

Egy jámbor leányka, Márta, — ki évek hosszú során át a Szent-János kórházban lakott és később a nővérek temetőjébe temettetett, tehát úgyszólván családtagnak tekintették, — többször meglátogatta őket börtönükben, elkísérte a kivégzés helyére, s utolsó lehelletükig el nem hagyta őket. Tőle tudunk sok megfigyelhető részletet, amiket különben egykorú följegyzések és okmányok hitelesen is bizonyítanak.

Mínthogy az Egyház e tekintetben még nem nyilatkozott, mint egyszerű följegyzést, elmondjuk kedves nővéreinknek, hogy — úgy látszik, — isteni kijelentés folytán előre tudták és megmondották vértanúink, mikor és miképen fognak meghalni. „Úgy tűnik nekem, — mondotta Marianna nővér — hogy holnap halunk meg, s én az első tüzelésre csupán megsebesülök.” — „Igen, — válaszolá Ottília nővér, — én azonban több golyótól találva, azonnal meghalok.”

Mindkét jövendőlés szórul-szóra beteljesült.

(Folytatjuk.)

Igaz történetek.

A nagyváradi Szent Vince intézetből a következő megható és tanulságos történeteket közölték velünk.

1. Szűz Mária, a bűnösök oltalma.

Égi Anyánk nem hagyja el még a bűnös lelket sem, ki őt tiszteli s isteni Fiánál kiesdi számára a megtérés kegyelmét.

A Gondviselés terveiben nincs véletlen. Szomszédaink tudomásunkra hozták, hogy közel az intézethez egy súlyos beteg nő küzd élet-halál között. Tiszt. nővérünk engedélyével fölkerestük. 60 év körüli súlyos beteg asszony feküdt borzasztó kínok között egy kis szobácskában. Magányosan találtuk, mert férje vasúti alkalmazott, és szolgálatban volt. A szoba szögletében egy szekrénykén szűz Mária szobra állt sok művirág, gyertyák és sok apró szentkép között.

Azt gondoltuk: ahol az édes szűz Anyát tisztelik, ott nem lesz nehéz munka a szent kenet felvételére előkészíteni a beteget. De mennyire csalódtunk . . .

„Úgy-e kedves néni, maga szereti az édes szűz Máriát?” mondja a nővér a betegnek. „Ó én mindig tiszteltem Máriát; ámbár reformátussá lettem, az Üdvözlégyet mindennap elimádkoztam. Vittem az intézetbe is májusban mindig virágot, gyertyát a Máriaoltárra. Érmem is van; ott lóg, — rámutatott a falra, — mit ott kaptam nov. 27.-én. Mióta itt lakom, mindig a kis kápolnába járok.”

Beszédéből megértettük, hogy elhagyta hitét s hogy minden jó cselekedetével háborgó lelkiismeretét akarja megnyugtani. Iparkodtunk vele megértetni, hogy vissza kell térnie a kath. hitre, különben szűz Mária

előtt, de főleg a jó Isten előtt nem lehet kedves egy hitehagyott lélek áldozata, jócselekedete. — Azt ő nem teheti; mit mondana férje és a rokonság!?

Figyelmeztettük, hogy gondoljon egyetlen lelkére és emberi tekintetből ne kockáztassa lelke üdvét. Mondtuk neki: „Édes néni, ugye, mily borzasztó kínokat szenved most, s mennyi csillapítószeret kell bevennie, hogy nagy fájdalma egy kicsit enyhüljön. A másikkal ennél még borzasztóbb kín vár rá a pokolban, s az örökké fog tartani, minden enyhülés nélkül. Kérjük, használja fel az alkalmat. A jó Isten bármely percben magához szólíthatja, s akkor mi történik szegény lelkével!?”

Nem hallgatott ránk. Beláttuk, hogy itt a gonoszlélek erősen dolgozik; csak a kegyelem segíthet. Nem adtuk fel a reményt. Megígértük, hogy fogunk érte imádkozni, s kértük, tegye az érmeckét nyakába s esókolgassa meg fájdalomrohamaiban. Többszöri kísérlet sikertelen maradt.

Az iskolásgyermek minden óráima után imádkoztak *Emlékezzél*-t egy súlyos betegért, ki nem akar megtérni.

A beteg állapota súlyosbodott, lelki küzdelmei is fokozódtak. A jó Isten kegyelme vívta a csatát a pokollal. Már-már akart, majd ismét visszavonta. Az édes szűz Anya segítségében bízva elhatároztuk, hogy nagyon komolyan s határozottan kell cselekednünk, ha meg akarjuk menteni ezt a szerencsétlen teremtést.

Egy ízben férjét otthon találtuk; az ő jelenlétében szólt a nővér a beteghez: „Lelkem, magának nem lesz nyugta még a halála után sem, ha elhagyott hitére, az egyedül üdvözítő katolikus vallásra vissza nem tér és lelkét a bűnbánat szentségében meg nem tisztítja.”

títja.“ — A nővér most a férjhez fordult, ki nagy búsan ült a szobában: „Engedje meg feleségének, hogy az utolsó vigasztalásban részesüljön és elhagyott hitére visszatérjen!“

A férfi beszédéből kivettük, hogy ő reformátusnak lett keresztelve, de tulajdonképen nem hisz semmit az egy Isten létezésén kívül. Nem bánja, ha a felesége katolikus akar lenni, hisz minden vallás egyforma. A beteghez fordultunk. „Lássa, nincsen akadály; miért hagyja a jó Istent oly sokáig várni a maga szegény lelkére.“

Egyelőre arra kértük, fogadja a ft. plébános úr látogatását s tőle kérjen tanácsot, hogy mitévő legyen. Beleegyezett. Hála az édes szűz Anyának, az első lépés meg volt téve. „Kedves nővér, hallgasson meg, hadd mondjam el életem történetét.“ — Ennek a szerenés-ten teremtésnek bűnös, viharos multja volt. —

Első férjét elhagyta, házasságtörésben élt. Mikor már nem hallott első férjéről hírt, egy református házasemberhez ment férjhez, kinek kedvéért elhagyta hitét. Majd elvált s rossz életmódot folytatott.

Lelkiismeretfurdalásai rávitték, hogy visszalérjen elhagyott hitére. Elhanyagolta vallási kötelmeit, gyermekeit is szétűzte a világba, kik bizony nem részesültek valami jó nevelésben anyjok példája után. Néhány évre rá megismerkedett mostani férjével és ismét eldobta hitét; reformátussá lett. Mint ő mondja, hogy csak színleg, mert eddig is mindig a katolikus templomba járt, mi azonban nem sok lelki hasznára vált.

Lelkiismeretét azzal akarta megnyugtatni, hogy a perselybe, gyertyára és virágra ádozott, s a szűz Anyát különösen tisztelte. Lehet, hogy az édes szűz

Anya irgalmas szeretete esdette ki számára halálos ágyán a megtérést. Nem hagyta jutalmazatlanul azt a kis jót, mit ez a szegény megtévedt lélek iránta való tiszteletből cselekedett. A ft. plébános úr most már meglátogathatta, mert maga kívánta. Este beszélt vele s amennyire lehetett, helyrehozták a dolgot. Másnap készítettem nála egy kis oltárkát, hová a betérő Úr Jézust letehesse a plébános úr, két szál viaszgyertya és fehér virág között. Az előkészületi imákat előimádkoztuk ágya mellett, nyugodtan várta az édes Jézust.

Meggyónt. — A gonoszlelek mintha utolsó dühét akarta volna kiönteni, a szentáldozás pillanatában az egyik viaszgyertya kettétört, kialudt, leesett. Minthogy betenni már nem lehetett, úgy tartottuk kézben. Mindent elvégzett szépen. Megtérése teljes volt. Sokkal nyugodtabban szenvedett, mindig imádkozott kis röpimákkal, mit látogatásaink alkalmával tanítottunk neki.

Többször arra kért, hogy a haldoklók imáit s a lélek ajánlását imádkozzuk elő. Most már nem félt a haláltól, a szentségi jó Jézus nem bírálja, hanem Üdvözítője lesz, mondogatta. Nem türelmetlenkedett, esendesen szenvedett bűneiért. Mintha a jó Isten csak azért hosszabbította volna meg életét, hogy az ideigvaló büntetést leszenvedje itt a földön. Élet-halál között táplálékot nem tudott magához venni, csak csoda tartotta életben, s még két hetet kihúzott. Mégegyszer betért hozzá az édes Jézus, mint utolsó útravaló. Az volt az utolsó kívánsága, hogy katolikus módon temessék el. Még holta után is meg akarta vallani hitét, mit kétszer megtagadott. A bűnösök menedéke, az édes szűz Anya, megmentette ezt a szegény lelket.

2. Az irgalmasság gyöngyei.

Egy nővér elbeszéli, ami fiatalabb korában megtörtént vele, mikor a szegények látogatásáról hazatért. Szokatlan rossz érzés bántotta, százfélé csípték. Engedélyt kért, hogy a hálószobába mehessen, az okot kutatni. — Szörnyű meglepetés! Sok apró kis tetű lepte el ruháját. A nővér ilyen még nem tapasztalt magán. Nem tudta, mihez kezdjen most; elkezdett keservesen sírni: „Rosszul van?” — „Nem. Nézze, kérem, látott már ilyent? Mit csináljak velük?” — A másik nővér elnevelte magát. „Hol szedte fel nővérekém?” „Egy szegény elhagyatott asszony ágját hoztam rendbe, mielőtt a betegek szentségét felvette, hogy az édes Jézus ne legyen kénytelen olyan piszkos vacokba betérni.” — „Na, lássa, nem kell sírni; ezek az irgalmasság gyöngyei.” Segített is nővérenek eltakarítani a betolakodókat. A kis nővér megvigasztalódott. Ha valóban az irgalmasság gyöngyeire tehetünk szert a szegények szolgálatában, ilyen csekélység ne tartson tőle vissza. Tudva van az Úr előtt minden és nem felejtí el a legkisebbet sem, mit neki tettünk.

Gyümölcs-befőzések.

Az állami kertészeti iskola kurzusa szerint.

A helyes befőzés főkélléke: egészséges és megfelelő érettségi fokon levő, ép gyümölcs: tiszta, pontos kezelés, jó kigőzölés, nem pedig a sok cukor alkalmazása, mint azt sokan hiszik. Cukrot csak annyit adunk hozzá, amennyi éppen elkerülhetetlenül szükséges. Mert a sok cukor pazarlás is, meg a gyümölcs természetes zamatát is elrontja.

Némely gyümölcs megkívánja az előfőzést. Ez abban áll, hogy a már megtisztított és előkészített gyümölcsöt hosszabb-rövidebb ideig vízben, gyenge ecetes vagy citromsavas oldatban főzzük. Ha eléggé megfőtt, gyorsan kimerjük és hirtelen lehűjtjük, folyton újabb friss víz ráeresztésével. Az előfőzés célja vagy a megpuhítás, amelytől a gyümölcs összeesik és több fér el belőle az üvegben, vagy a színrögzítés.

Szamóca. Befőzésre nem egészen érett, de élénkpiros színű alkalmas. Gyenge csavarással leszedjük a szárát. Ha érettebb, gyenge meszes vagy limsós vízbe tesszük 10-15 percre. Innen kivéve, cukoroldattal telt lábasokba tesszük, 1 liter vízre 750 gramm cukrot számítva. Ebben az oldatban 4-5 napon át, naponként egyszer, átfőzzük. Az első főzésnél nem szabad forrásig főzni, hanem csak addig, amíg gyöngyözni kezd, mert különben szétfő. A 3. 4. főzésnél már forrhat. Ezután üvegbe rakjuk levével együtt, lekötjük és 80-85 fokos hőmérsékleten 15-20 percig gőzöljük. Lassú lehűtés után eltehetjük.

Ribiszke. Kevés magú, nagyszemű fajtát választunk. Megmossuk, lecsurgatjuk, leszemezzük, üvegbe rakjuk. 1 liter vízben 750-1000 gramm cukorból készült oldatot öntünk rá, lezárjuk és 90-95 fokos hőmérsékletben 25 percig gőzöljük.

Egres. Befőzhetek érett vagy éretlen egrest. A fajtákból jobbak az aprószemű, mint a nagy, hosszúszeműek. Letisztogatjuk, késsel megsűrjük, az éretlent ecetes vízben előfőzzük. Lábasokba tesszük, 1 liter vízből és 500 gramm cukorból készült oldatot öntünk rá, egyszer átfőzzük, üvegbe rakjuk. Az érett gyümölcsöt mindjárt üvegbe rakjuk, a cukoroldatot ráöntjük, lekötjük és 80-85 fokos hőben 20-25 percig gőzöljük. Az

éretlen gyümölcsöt 90-95 fokos hőben 25 percig gőzöljük.

Cseresznye. Befőzésre a ropogós, nagyszemű fajta jó. Szárát leszedjük, megmossuk, üvegbe rakjuk és egy liter vízben 200-300 gramm cukorból készült szirupot öntünk rá. Lezárjuk, 90-95 fokos hőmérsékleten 20-30 percig gőzöljük.

Meggy. Úgy, mint a cseresznyét, csak hogy 1 liter vízbe 300-400 gramm cukrot veszünk. A meggy szárait gyűjtjük össze és szárítsuk meg. Igen jó köhögés elleni teát ad.

Mörte. Az apróbb egészen marad, a nagyobbakat tetszés szerint feldaraboljuk, meghámozzuk, magházát kivágjuk, a szárát rajta hagyjuk, de zöldjét levakarva. A hámozott körtét gyöngye sós vízbe tesszük, tiszta vízben vagy gyenge sós vízben előfőzzük, lehűtjük a már említett módon, üvegbe rakjuk, s egy liter vízben 300-400 gramm cukorból készült szirupot öntünk rá, lezárjuk és 90-95 fokon 40-50 percig gőzöljük. Magasabb hőfokon nem szabad gőzölni, mert megbarnul.

Kajszinbarack. Eltehető egészben vagy felezve. Meghámozzuk, vízbe tesszük, ha puha, meszes vagy timsós vízbe, hogy keményebb legyen. Az érettet előfőzés nélkül rakjuk üvegbe, az éretlent előfőzzük. Ha főzés közben a víz felszínére jön, kiszedjük, lehűtjük, üvegbe rakjuk; 1 liter vízből, 400-500 gramm cukorból készült oldatot öntünk rá, lezárjuk és a gyümölcs nagysága szerint 85-90-95 fokos hőben 15-20-30 percig gőzöljük.

elvesztettük a búcsukat. Szükség esetén, — például mosakodáskor, fürdéskor, — rövid időre természetesen letehetjük, anélkül, hogy a búcsukat illetőleg megrövidülnénk. Nagyon elhasznált skapulárét már ne hordjunk, hanem égezzünk el.

Ha valaki hanyagságból vagy más okból hosszabb ideig nem hordta volna a skapulárét, akkor, ha ismét viselni akarja, nem szükséges, hogy megint a pap kezéből vegye föl; elég, ha önmagának teszi föl és állandóan viseli. De ha megvetésből vagy hitetlenségből tette volna le valaki skapuláréját, és így határozott szándéka volt az illető társulattól elszakadni, jó belátásra való térése esetén megint pap kezéből kell a megszentelt skapulárét fölvennie, úgy, mint legelső alkalommal.

A zsebben hordozott skapuláré nem érvényes. Az azonban mindegy, hogy ruha alatt vagy ruha fölött hordjuk-e.

(Folytatjuk.)

Szünórák.

Csak egy!

Egy alkalommal megkérdeztem egy fiatal nővéremtől, hány párnán fekszik? — „Én, kérem, mindig csak egy párnán fekszem.“ Tüdván, hogy nincs a hálóban üres szék, sem egyéb hely, ahová második párnáját tethetné éjjelre, tovább kérdezem: „S második párnáját hová teszi éjjelre?“ — „Az, kérem, az alatt van, amelyiken fekszem“ — feleli, egészen ártatlanul. „Így tehát nem egy, hanem két párnán fekszik?“ — „Nem, kérem, a másodikhoz hozzá sem érek, azon nem fekszem; csak egy párnán fekszem.“

A kis zsidó.

Sárka elsőosztályos leánykánknak kedves játszótársa volt Palika, egy kis zsidó fiúcska. Sokat játszottak együtt, míg Palika egyszerre csak megbetegedett és még is halt. Mikor Sárka ezt meghallotta, letérdelt a feszület elé s nagy áhítattal így imádkozott kis barátjáért: „Édes Jézuska, bocsásd meg Palikának, hogy zsidó volt!”

A kalaptü.

Egy tízéves kis leány szeretne kedvesnővér lenni. Már most mindent megfigyel, hogy annak idején, mint kedvesnővér, jóhasznát vegye. Egy alkalommal nagy kalaptüt talált az utcán. Örömmel kapta föl és gondosan betűzte ruhájába. „Ezt jól elteszem, — mondja — hogy, majd ha megkapom a nagy kalapot, legyen mivel megtűzni.”

Szent bosszu.

A kedves kis II. osztályban tanítottam. Jött a nagybőjti szent idő. Szombat délutánonkint az Úr Jézus szenvedéséről szoktunk tanítást tartani. Épen az ostorozás volt soron, s lehető élénken igyekeztem elmondani Üdvözítőnk e szenvedését, hogy a kicsinyek szívét részvétre hangoljam. A gyermekek figyeltek, meg se moccantanak. Mikor végére értünk az elbeszélésnek, sóhajtottak és sajnálták az édes Jézust. Egy kis esel-fes pedig nagyot bök a mellette ülő zsidóleányka oldalán s indulatosan fakad ki: „Ezt mind a te papád csinálta; tudod?” — A kis izrael pedig bepanaszolta szomszédját s nekem kellett kiigazítanom, hogy ezt mindnyájunk papája, mamája, meg mi mind csináltuk.

